

JAVNAÐARFLOKKURIN og LØNARTRÆTURNAR

Løgtingið hefur nú verið saman og hefur samtykt lønarsáttmála starfsmanna fyrri árs, sum ikki varð loystur við samráðing millum starfsmannafelagini og starfsgevaranna.

At starfsmenn hava uppiborið at fáa hægri grundløn enn hana, ið galdandi er í løtuni, er einki at ivast í, men møguleikin fyrri at vinna fram á tað mál, ið starfsmannafelagið hevði sett sær, var ikki gjørligt í hesi atløg.

Føroya starfsmannafelag stendur óheft av hinum feløgum og hefur fingið 2 ára sáttmála, meðan hin feløgini vóru í verkfalli og kravdu 20 oyru meira í grundløn enn Havnar Starfsmannafelag hefur vunnið við sáttmála sínum.

Javnaðarflokkurin kom at standa í tvinningum hesaferð. Annar parturin var sum heild samdur í tí, at lønir starfsmanna hava uppiborið munandi hækking, men at fáa hetta gjøgnumført nú var ikki gjørligt.

Ein partur av flokkinum vildi bert hava gjøgnumført prinsipala uppskot flokksins og um ikki tað eydnaðist, so onga loysn.

Hin parturin helt tað vera skyldu sína — nú málið var komið á ting, at finna fram til loysn; tí málið mátti verða greitt av tinginum, tá partarnir ikki sóu seg færar fyrri at koma fram til eina loysn.

Tað kann verða mettt um, hvørt nú er rætt atborið ella ikki; men tað má vera ein høvuðssak hjá einum stjórnmálaflokki at fáa so týðningarmiklar spurningar greiddar uppá best møgulegan hátt soleiðis, at starfsfriður er í landinum.

Ein annar lønarspurningur liggur nú eisini fyrri, og hann má eisini verða loystur av stjórnflokkunum, beinanvegin tingið aftur kemur á ólavssøku.

Tað er lønarspurningur tænastu- og starvsmanna.

Hesin spurningur hefur nú leingi verið umrøddur og hefur eisini verið til viðgerðar á tingi, men uppskotið, landsstýrið tá setti fram, varð ikki samtykt, tá tað kom til triðju viðgerð, hóast tað við varð samtykt við aðru viðgerð.

Her eru ikki allir tingmenn javnaðarflokksins samdir við landsstýrið, og er henda ósemjan um tær hægri tænastumannalønirnar, sum tingmenn halda ikki eiga at verða hækkaðar so munandi, meðan flokkurin sum heild er samdur um at fremja uppskotið, hvat viðvikur lægri lønta fólkinum.

Í hesum sama uppskoti eru lærararnir á studentaskúlanum. Skúlastjórin hefur sagt tinginum frá, at hann við fyrivarni hefur lýst nýggjum næmingum um at koma á skúlan; men verður lønartætan ikki loyst, áðrenn skúlin byrjar, so leggja lærararnir frá sær.

Hvat menn nú kunnu meta um og halda vera rætt ella ikki, so má Føroya løgting skjótt koma fram til eina avgerð, soleiðis at lønarviðurskiptini hjá fólki í almennum starvi koma í eina tryggja legu og ikki sum nú, at ein partur fær løn eftir donskum sáttmála, meðan hin parturin, sum er feroyskt løntur skal liggja á einum øðrum og nógvi lægri stigi.

Hava tingmenn mist sína virðing millum manna?

Nú hava so starfsmenn í Føroyum fingið sáttmála við Føroya Starfsgevarafelag, og vit kunnu spyrja, hvat er vunnið?

Martin Boorman á lívi

Fyrri nakað síðani frættust tíðindi um at ein av týsku brotsmonnum undir nazistýrinum, Eikmann varð handtikið og skuldi koma fyrri rættin í Ísrael.

Hesin maður var ein av teim, ið var túsundals av jøðum at bana, síðani tíðindini frættust er nú komið upp, at ein annar av nazimönnum, Martin Boorman, ið var ein av nærmastu monnum Hitler er á lívi, hóast tíðindi hava verið við, at hann doyði undir Berlinálopnum í 1945.

Hann býr í býnum Santa Katarina í Brasilía við eitt enskt blað vera við og har skulu eisini fleiri aðrir nazistar hava funnið sær friðskjó undir fólksnum navni.

Fyrri tað fyrsta hefur Føroya løgting gjørt sáttmála felaganna millum, tað vóru lögtingsmenn ikki bidnir um. F.A. legði mál inn á ting, og bað um, at tingið mátti áseta við lóg, at minsta-lønin skuldi koma á hædd við livikostnaðin smb. prístalið. Hvi er F.A. ikki nøgt við henda sáttmála? — Føroya Starfsgevarafelag sendi uppskot saman við uppsøg til sáttmála til F.A., og hetta uppskot var ljótt, tí lønirnar vóru settar nógvi niður; men tað skal verða sagt við tað sama, at hesir menn, ið hava sitið í samráðingameynd Føroya Starfsgevarafelags, ikki hava vanvirt starfsmenn í Føroyum, so sum Føroya løgting hefur. — Tá ið ein tíð var fráløin frá tí, samráðingarnar byrjaðu, sást at ikki var sort, vit komu ásamt um, og tær greinar, sum vit samdust um, hava lögtingsmenn ikki tikið tíð í sáttmálan, sum nú t. d. partarnir vóru samdir um skaðagrunn, sum sigur, at tá starfsmenn kemur til skaða, fær hann løn upp til 14 dagar, helvt um helvt gildið av starfsmannafelag og starfsgevara. Hetta hava lögtingsmenn ikki fingið við í sáttmálan. — Er hetta forsvart?

Ymist

Tað hefur leingi verið umhugsað at seta annað skip inn fyrri »Ternuna«, ið er ov veik til sitt endamál. Tingið samtykti í vár at útgerða »Sumba« til verjuskip, hetta verður av ongum, tí tað kemur at kosta upp móti hálvari millión krónur at seta »Sumba« í stand til hetta brúk. Figgjamevndin saman við landstýrinum hefur tí samtykt ikki at lata »Sumba« seta í stand.

Jógvan Elias Thomsen og Gullberg hava landað í Føroyingahavnini, teir høvdu ávikavist 52 og 200 tons. Enn eru ikki nógvi fiskur landaður har, men tað fer væntiliga at vera meiri fiskur í juni mánaða. Hóast fiskiskapurin hefur verið heldur vánaligur higartil til vænta menn tað nú fer at vera betri. Seinastu dagarnar hava trólararnar fingið 10—20 tons um døgnið.

Týska farmaskipið »Seetramper«, ið flutti 85 útróðarmenn í Borgshavn er nú komin vegin fram.

Einkigrunnur Føroya ið hefur eina ogn uppá kr. 127.000 býtti 38.000 krónur út í 1958.

Norski úttanríkisráðgjafarin Halvard Lange hefur handað russiska umboðsmanninum í Oslo boðskriv, sum svar uppá russiska boðskriv ið herfyri.

Norðmenn og Bretar samráðast nú um fiskimarkið, sum Noreg hefur ætlað at seta út til 12 fjórðingar.

ligt? Vanlukkutryggingin er so út av lagi ring, at maður antin er deyður ella hungurður, tá tær 13 vikurnar eru gingnar, og so fær hann bert 6 kr. um dagin. Teir skuldu heldur fingið skil uppá tryggingarlógina enn at taka hesa skipan av, sum starfsmenn og starfsgevarar fyrri fleiri árum síðan eru komnir ásamt um.

Varaløgmaður tosaði so vakurt, áðrenn hann sleit tingið, at tingmenn høvdu ikki mist teirra virðing hjá fólki.

Eg vildi vita, hvat hansara bygdamenn á Tvøroyri meina um hetta! Teir høvdu eisini vunnið sær eina grundløn í 1951, sum lá væl omanfyri ta grundløn, ið var í Føroyum.

Eg hugsi ikki, at lögtingsmenn her eftir verða virðir stórt ímillum manna, aftaná at teir hava, í ikki so fáum stóðum, gjørt sáttmálan nógvi verri, enn hann var.

So varð eisini sagt av fleiri tingmonnum, at arbeiddið varð tikið úr hondunum á semingsmanninum; her hugsi eg, semingsmaðurin kann svara fyrri seg sjálfan. Tað seinasta hann segði, áðrenn hann tann 18. mei 1960 sleit semingsroyndirnar: »Vit ætla okkum ikki at avgerja eina streiku fyrri at fáa fleiri óløggar. Vit ætla okkum at seta eitt semingsuppskot fram, um tit fráfalla 20 oyru kravið.« Hesj vóru orðini. — Ikki eitt einasta semingsuppskot. —

Tað kann vera at eg taki feil men er tað loyrligt at seta eitt ætla semingsuppskot til lóg? Mær kunnugt er tað so, at eitt semingsuppskot als ikki má kunna verða almennakunnugt, enn minni gerast til lóg áðrenn tað hefur verið fyrilagt portunum.

Harumframt loyvi eg mær at spyrja, hvi kom málið hjá tænastufólkinum ikki fyrri í hesi tingsetu? Tað er væl ikki so fatt, at málið hjá F. A. forðist (Framhald á 2. síðu)

Kundi kravt mannalív

Mikudagin fór fram ein/ hending í Havn, sum kundi kravt mannalív.

Ein bilur, ið stóð ovast í Tórsgøtu, fór á rull við tveimum smádreingjum í. Hann fór við fúkaðri ferð omaneftir bankbrekkuni og endaði niðri í Vágshotni.

Fólk, ið sá tilburðin, varnaðist, at okkurt var galið. Bilurin bar við ein lastvogn uttanfyri maiarið og helt síðani leiðina fram. Utanfyri Sjómannsheimið kvetti hann tær flaggstengur av, ið har stóðu, og helt síðan niðan í Kirkjubrekkuna, og tá ferðin soleiðis var tikin av, steðgaði hann aftur og fór aftureftir oman móti Sjómannsheiminum — har hann steðgaði.

Tað var bert ein lukka, at ikki meira skaði hendi, tí Tórsgøta er ein hin mest trafikerada gøtan gerandisdagar í Havn, bæði hvat viðvikur koyring og fólk.

Kavbátur á Kalbaksfirði

Fyrri einum 12 døgum síðani varnaðust fólk eina náttina um 2-tíðina eitt far á Kalbaksfirði, ið ongum var líkari enn einum kavbáti.

Her skal leggjast aftrat, at hetta hendi áðrenn útvarpið hevði sagt frá russisku skipinum, ið hildin verða at kanna feroysku firðirnar.

Herurin í Turkalandi hefur tikið við ræðnum

Tað hefur í langar tíðir verið úttil til stríð um stjórnmál í Turkalandi. Forsætisráðgjafarin Menderes hefur í longri tíð fært ein politikk, sum hefur skert rættindi hjá mótsæðuflokkunum meira og meira. Hann hefur havt hervaldið við sær, men eftirhondini sum Menderes hefur gjørt truplari hjá fólki í heila tikið, ið ikki hugaði honum, hefur herurin nú tikið ræðið í landinum og sett fleiri av fremstu politikkarum Menderes fastar.

Herurin sigur seg verða lýðnan móti NATO enn sum fyrr, og setur seg fyrri at stjórna landinum til nýval herur verið og skil er komið á aftur stjórmlagið.

Jarðskjálvtin í Chile

Í hesum árinum hava verið nógvi og stórir jarðskjálvtar ið hava kravt heilt nógvi mannalív. Nú hendi so aftur ein sorgarleiður, hesaferð í Chile í Suðuramerika. Skaðin sigst at vera heilt stórur í minsta lagi 7000 fólk hava mist liv bæði av sjálvum jarðskjálvtinum og av sjógv, ið hefur skolað yvir smábýgdur, orsakað av skjálvtinum.

Tey neyðstøddu hava fingið tilboð um hjálpar úr mongum londum, úr USA eru 34 flogfør send til Chile við ymsum neyðhjálpar, harímillum tvey væl útgerð sjúkrahús við 420 læknum og sjúkrasysturum.

Peningagávur og onnur hjálpar er í stórum talið boðið Chile, m. a. hefur enska stjórnin samtykt at veita eina munandi figgiarlaga hjálpar.